

How to Develop your child's mind

چگونه فکر کودک خود را شکوفا کنیم

دکتر ولی اله ابراهیمی

Fisher, Robert

لیشر، ولبرت، ۱۹۹۳ - م

چگونه فکر کودک خود را شکوفا کنیم / تألیف ولبرت لیشر؛ ترجمه

ولی الله ابراهیمی. - تهران: سرای، ۱۳۸۲.

۲۴۸ ص: مصور.

ISBN 964-7362-57-9: ۲۵۰۰۰ ریال

Head start: how to develop your child's mind, 1999، عنوان اصلی:

آزمودنی‌های بر اساس اطلاعات فیا.

۱. آموختن - روانشناسی. ۲. کودکان - روانشناسی.

الف. ابراهیمی، ولی الله، ۱۳۲۸ - مترجم. ب. عنوان.

۱۵۳ / ۱۵

BF ۲۱۸ / ف۸ ج ۸

۱۳۸۲

۱۵۵۰۱ - ۸۲ م

کتابخانه ملی ایران

نشر سرایی

چگونه فکر کودک خود را شکوفا کنیم

مترجم: ولی الله ابراهیمی

لیتوگرافی و چاپ: هاشمیون

نوبت چاپ: اول / ۱۳۸۲

تیراژ: ۲۲۰۰ نسخه

قیمت: ۴۵۰۰ تومان

شابک: ۹۶۴-۷۳۶۲-۵۷-۹

ISBN 964-7362-57-9

فهرست

۶	توضیح نویسنده
۷	یادداشت مترجم
۹	مقدمه
۱۵	فصل یکم: قدرت ذهن (شکوفاسازی انواع هوش در کودک)
۶۳	فصل دوم: مهارت‌های کلامی
۱۲۹	فصل سوم: درک اعداد (پرورش استعداد ریاضی)
۱۹۱	فصل چهارم: کشف حقایق (تقویت هوش علمی)
	فصل پنجم: بهتر دیدن (تقویت هوش دیداری و فضایی در
۲۳۳	کودک)
۲۷۵	فصل ششم: موسیقی در ذهن (تقویت هوش موسیقایی)
۳۰۷	فصل هفتم: قدرت جسمی (تقویت هوش فیزیکی)
۳۴۷	فصل هشتم: کنترل شخصی (تقویت هوش شخصی)
۳۷۱	فصل نهم: شناخت دیگران (تقویت و شکوفایی هوش اجتماعی)
۴۰۷	فصل دهم: کودک فلسفی شما (تقویت هوش فلسفی)

توضیح نویسنده:

تمام مفاهیم کتاب به یک اندازه به دختر و پسر مربوط می‌شود. برای پرهیز از تکرار ضمائر متفاوت (مؤنث و مذکر)، گاهی کودک مورد نظر پسر و گاهی دختر است. در عین حال باید در نظر داشت که در هر مورد، کودک مورد بحث می‌تواند از جنس مخالف نیز باشد.

یادداشت مترجم

بر والدین و مربیان آموزشی پوشیده نیست که شناسایی و استعدادهای بالقوه و متفاوت کودکان در سنین پنج تا دوازده سالگی، فرآیندی با اهمیت و چالش‌انگیز است.

از آنجا که همه کودکان صرف‌نظر از توانایی‌های بالقوه فردی، آموزش تقریباً یکنواختی را در دوران مدرسه تجربه می‌کنند، به نظر می‌رسد که نقش والدین به عنوان مربیان کمک آموزشی، در راستای شناسایی و نهایتاً شکوفاسازی علائق و استعدادهای کودک می‌تواند در پیشبرد اهداف پیش‌گفته، مؤثر واقع شود.

کتاب حاضر توسط آقای دکتر رابرت فیشر^(۱)، که دارای تجربیات گرانمایی در امر آموزش و پرورش می‌باشد به رشته تحریر درآمده است. بخش‌های دهگانه کتاب سعی دارد تا با ترغیب و تشویق والدین، فضایی آموزشی و دوستانه در روابط همه روزه کودکان و والدین فراهم سازد.

انگیزه ترجمه کتاب، به سبب معرفی آن در روزنامه همشهری توسط آقای حمیدرضا ابیک، شکل گرفت. ایشان ضمن بررسی اجمالی محتوی کتاب، ترجمه آن را به جامعه فرهنگی توصیه نمودند. در واقع ارایه ترجمه حاضر، مرهون سیستم، دید علمی و اجتماعی ایشان است که در جای خود جای قدردانی ویژه دارد.

در فرآیند ترجمه، از یاری و مساعدت عزیز و همکار دانشگاهی ام، آقای مهدی زنگنه بهره گرفته‌ام؛ و از ایشان متشکرم.

یاری، رهنمود و بالاتر از همه، همدلی همسرم، در زمان طولانی ترجمه کتاب بی شک جای بیش‌ترین قدردانی و سپاس را دارد، لذا ترجمه کتاب را به ایشان تقدیم می‌کنم.

ولی‌اله ابراهیمی

تهران، تابستان ۱۳۸۴

دن،^(۱) پسری هفت ساله، می‌گوید: «من فکر می‌کنم؛ اما همیشه نمی‌دانم که به چه چیزی فکر می‌کنم» پدری چهل و سه ساله نیز می‌گوید: «من می‌دانم که برای فرزندم کارهای بیش‌تری می‌توانم انجام دهم، اما نمی‌دانم چگونه». فرزند شما، فردی شگفت‌انگیز است؛ که دارای مجموعه‌ای از توانایی‌های منحصر به فرد است. او صاحب ذهن و مغزی است که با تمام کسانی که تا به حال با به عرصه وجود گذاشته‌اند، متفاوت است. چیزی پیچیده‌تر و حیرت‌آورتر از مغز فرزند شما در طبیعت وجود ندارد؛ که این خود گرانبهارترین سرمایه او است.

هدف این کتاب این است که به شما والدین عزیز کمک کند تا توانایی‌های ذهنی و اعتماد به نفس کودک خود را افزایش و راه‌های گوناگون تفکر وی را گسترش دهید. کتاب با ارائه فعالیت‌های متفاوت، در پی تقویت ذهن کودک شما است؛ تا زمانی را که شما به عنوان والدین با او می‌گذرانید، پر محتوا و با ارزش‌تر گردد؛ و اینکه به او آموزش دهید تا فکر کند و از ذهن و فکر خود بیش‌ترین بهره را نصیب خود سازد. سعی کتاب بر آن است تا شما کودکی تیزهوش و شاد داشته باشید.

کتاب حاضر در برگیرنده تمام بچه‌ها است و کلیه گروه‌های سنی کودکان با توانایی‌های متفاوت را در بر می‌گیرد. این کتاب به شما کمک می‌کند تا

توانایی‌های بالقوه فرزندان را بارور سازید و کیفیت زندگی او را بهبود بخشید. کتاب، با استفاده از راهکارهای مناسب، کودکان را به شما می‌شناساند و نحوه آموختن و چگونگی رسیدن به خوشبختی، از طریق استفاده هر چه بهتر از ذهن و فکر را به شما نشان می‌دهد. این کتاب آینده به خصوصی را برای فرزند شما تجویز نمی‌کند؛ بلکه سعی بر آن است تا در همه جهات فکری، فرزندی توانا داشته باشید، که بتواند آماده رویارویی با آینده‌ای شود که قابل پیش بینی نیست.

کتاب به شما می‌آموزد که در چه مراحل، شما می‌توانید در محیط خانه به کودک خود کمک کنید، لذا الگوهای رایج آموزش و پرورش، موضوع بحث کتاب نیست. سیستم‌های آموزشی مدارس، به طور روزافزونی محدودتر می‌گردد و بیش‌تر بر فنون خواندن، نوشتن و ریاضی تأکید می‌کند. هر چه محتوای آموزشی مدارس کم رنگ‌تر و محدودتر گردد، به همان میزان، تجربه اندوزی‌های غنی‌تر و بارورتر در محیط خانه، از اهمیت بیش‌تری برخوردار می‌شود. با نگاهی بر تکالیف فرزندان، به راحتی در خواهید یافت که چه اندازه آموزش دوران دبستان، نسبت به زمانی که شما خودتان به مدرسه می‌رفتید، تغییر کرده است. در این رهگذر، نحوه آموزش ممکن است دستخوش تغییر شده باشد؛ اما آنچه اهمیت بیش‌تری دارد، کشف استعدادها و متفاوت کودکان است؛ که در این راستا تغییری از نظر کیفیت ارائه دروس در مدارس رخ نداده است. کودک شما دارای استعدادها و چندگانه است. او فقط دارای مهارت‌های یکنواخت و هوش ثابت نیست؛ بلکه صاحب انواع اشکال هوشی است؛ که هر کدام به نوبه خود خاصیت پیشرفت مخصوص به خود را دارد، که بر ما پوشیده است. کودک مسافری در سرزمین ناشناخته‌ای است و شما می‌توانید راهنمای او باشید.

اوقاتی را که شما با فرزندان می‌گذرانید، نه تنها به لحاظ پیشرفت چگونگی تفکر او مهم است، بلکه در جهت مرتفع کردن تمام نیازهای او

می‌تواند صرف شود. اولین نیاز کودک، ابراز عشق والدین نسبت به اوست. پیوندهای عاطفی که بین والدین و فرزند به وجود می‌آید، از تمام جنبه‌های آموزشی و تربیتی مهم‌تر است. کودک وقتی به شکوفایی می‌رسد که مورد توجه عمیق عاطفی قرار داشته باشد و اینکه در یک محیط ایمن با مراقبت کامل رشد کند. تنها در این صورت است که کودک فردی اجتماعی و مردم دوست بار خواهد آمد.

در سال‌های اولیه زندگی، کودک از نظر اجتماعی بستگی تمام عیاری با اعضای خانواده و هم‌چنین دوستان خانوادگی دارد که بیش‌ترین تأثیر را در شکل‌گیری قالب فکری او خواهند داشت. یکی از اهداف اصلی کتاب، پرداختن به ذهن پربای کودک شما است، که ضامن شکوفایی او خواهد بود. برای نیل به این هدف، اولین دهه زندگی کودک مد نظر قرار گرفته است؛ که تقریباً از بدو تولد تا دوران بلوغ را در برمی‌گیرد. باور کلی کتاب بر این فرض استوار است که هر کودکی می‌تواند کودکی تیز هوش و زرننگ باشد که البته دلیل این امر روشن است؛ چون هیچ کس چهارچوب توانایی‌های بالقوه کودک را در، هیچ جنبه هوشی او دقیقاً نمی‌داند. اما خطر وقتی وجود خواهد داشت که توانایی‌های بالقوه کودک شناخته نشود و یا به او شناسانده نشود. عناصر هوشی کودک تحت هر شرایطی قابل شکوفایی است؛ مگر اینکه کودک ضربه مغزی شده باشد. هرگز نپذیرید که کودک شما پیشرفت نخواهد کرد. اگر شما باور کنید که کودک در اثر سعی و تلاش موفق خواهد شد، کمک خواهید کرد تا ایمان به موفقیت که یکی از ارکان باور رو به رشد کودک است، در او تقویت گردد. هر کودکی بالقوه تیز هوش است؛ اما دو کودک دقیقاً به یک شکل هوش خود را بروز نخواهند داد. به همین ترتیب، دو پدر و مادر، فرزندان خود را به یک شیوه تربیت نمی‌کنند؛ ضمن اینکه باید بدانیم که هیچ کودکی کامل نیست و هیچ پدر و یا مادری نیز کامل نخواهند بود. آنچه ما به عنوان والدین می‌توانیم انجام دهیم، این است که سعی کنیم تا حد امکان کمک

مؤثرتری برای فرزند خود فراهم سازیم. استفاده از تجربیات موفق دیگران نیز می‌تواند در این راه به والدین کمک کند.

مطالب ارائه شده در کتاب، روش‌هایی هستند که در تربیت کودکان تیز هوش و زرنگ مؤثر واقع شده است.

کتاب حاضر، از تحقیقاتی که توسط بسیاری از دست‌اندرکاران آموزش انجام شده، سود برده است. بسیاری از مطالب نیز برگرفته از تجربیات من (نویسنده)، در راستای آموزش تفکر به کودکان است؛ و بخشی نیز به عنوان یک معلم و یک پدر در کتاب تجلی یافته است. کتاب از تجربیات طیف گسترده‌ای از آموزگاران و والدین بهره گرفته است. نظرات بعضی از این افراد به طور مستقیم نقل شده است و نیز از اندیشه و تفکر کودکان، برای بررسی نکات مهم و کلیدی استفاده شده است.

تام^(۱)، پری نه ساله، در یکی از جلسات گفت‌وگو چنین گفت: «برسیدن از بچه‌ها درباره آنچه ما به آن فکر می‌کنیم خوب است؛ ما تمام جواب‌ها را نمی‌دانیم؛ اما بعضی از سؤال‌ها را می‌دانیم و اینکه چه چیزی می‌تواند جواب آن باشد.»

کتاب حاوی فصول زیر است:

فصل یکم: قدرت ذهن، چگونگی کارکرد ذهن کودک مورد توجه قرار گرفته است. در این فصل نشان داده می‌شود که فرزند شما فقط دارای یک نوع هوش نیست؛ بلکه از انواع هوش بهره می‌برد. با بهره‌گیری هر چه بهتر از جنبه‌های مختلف هوشی، به شما کمک می‌شود تا قدرت ذهنی فرزند خود را تقویت کنید.

فصل دوم: یازی یا کلمات، اهمیت زبان در تقویت قدرت تفکر و فراگیری کودک بررسی می‌شود. در این فصل به ما نشان داده می‌شود که چگونه می‌توانیم با گوش فرادادن به فرزند خود و صحبت با او، بیش‌ترین بهره را

بیریم. و اینکه چگونه تجربه مطالعه و خواندن داستان، می تواند فنی گردد و در نهایت، مهارت نوشتن کودک نیز تقویت شود.

فصل سوم: درک اعداد، چگونگی تقویت تفکر ریاضی کودک، در این فصل مورد بحث قرار می گیرد. با تقویت مهارت ریاضی کودک، نیازهای ریاضی کودک در وهله اول تشریح می گردد و اینکه چگونه می بایست اعتماد به نفس فزاینده ای در ارتباط با توانایی ریاضی در کودک ایجاد کرد. این فرایند از طریق درک کودک از اعداد، اشکال و اندازه گیری های متفاوت میسر می گردد.

فصل چهارم: درک، به شما می آموزد که چگونه باید به کودک خود کمک کنید تا درباره دنیای پیرامون، از طریق تقویت هوش علمی پیش تر بدانند. این فصل از کتاب، راه های تقویت کنجکاوی طبیعی کودک درباره جهان را توضیح می دهد و اینکه چگونه می توان این حس را تحت کنترل گرفت و او را با محیط زیست اطراف آشنا کرد.

فصل پنجم: بیش تر دیدن، راه های متفاوتی که می توان هوش دیداری کودک را تقویت نمود، در این فصل ارائه می گردد؛ که این خود باعث خواهد شد تا به کودک در جهت تفکر و یادگیری کمک شود. این فصل به شما نشان می دهد که چگونه می توانید قدرت های دیداری را در کودکان افزایش دهید تا اینکه او دنیای پیرامون خود را بهتر و پیش تر ببیند.

فصل ششم: موسیقی در ذهن، نشان دهنده این واقعیت است که چگونه موسیقی می تواند در پیشرفت ذهن کودک شما مفید واقع شود. تفکر موسیقایی یک نوع هوش به خصوصی است که در تمام بچه ها می تواند تهیل گردد. در این فصل، به شما نشان داده می شود که چگونه شما می توانید به کودکان کمک کنید تا با موسیقی همراه گردند.

فصل هفتم: قدرت بدنی، این فصل به ارتباط بین مغز و بدن می پردازد. ماهیت هوش فیزیکی و چگونگی تقویت آن توضیح داده می شود. هوش فیزیکی به فرزند شما کمک می کند تا فرآیند آموختن او سرعت پذیرد؛ و

همچنین در توانایی‌های فیزیکی از اعتماد به نفس نیز برخوردار شود. فصل هشتم: کنترل شخصی، این فصل در برگیرنده یکی از کلیدهای موفقیت و خوشبختی در زندگی است. در این فصل به شما نشان داده می‌شود که چگونه می‌توانید به کودک خود کمک کنید تا آگاهی‌های شخصی خود را تقویت و احساسات خود را نیز کنترل کند؛ تا بتواند بهترین بهره را از شخصیت خویش نصیب خود سازد.

فصل نهم: شناخت دیگران، در این فصل، هوش اجتماعی کودک و چگونگی تقویت آن بررسی می‌شود؛ تا فرزند شما بتواند دارای اعتماد اجتماعی شود و با دیگران به خوبی ارتباط برقرار کند و از کمک‌های آنان بهره‌مند گردد.

فصل دهم: کودک فلسفی شما، در آخرین فصل کتاب، چگونگی کمک به کودک در جهت تواناسازی او در راستای حل مسائل، توضیح داده می‌شود. راه‌های بحث با فرزند و ورود به حیطه تفکر و ذهن او و چگونگی تقویت هوش فلسفی کودک نیز در پی خواهد آمد.